

Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova

Direcția generală juridică

AVIZ

**la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea
Legii nr. 93 din 15.09.1998 cu privire la patenta de întreprinzător
(nr. 29 din 20.02.2023)**

Examinând proiectul de lege menționat în titlu, prin prisma prevederilor art.54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr.797/1996 și Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, Direcția generală juridică expune următoarele.

I. Obiecții de ordin general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către dl Vadim Fotescu, deputat în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art. 66 din Constituție.

3. Potrivit notei informative la proiect, scopul propunerii legislative constă în prelungirea termenului de desfășurare a activităților menționate la pozițiile 1.1. și 1.2. din anexa la Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, până la 31 decembrie 2025.

4. După conținutul său normativ, inițiativa legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.72 din Constituție

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative

1. La Art. I.

1) Art. 4 alin. (1⁴):

1.1. Actualmente, conform art. 4 alin. (1⁴) din Legea nr. 93/1998, desfășurarea activităților menționate la pozițiile 1.1 și 1.2 din anexa la legea vizată se permite *până în data de 1 iulie 2023* numai pentru titularii de patentă care, la data de 31 decembrie 2022, dețin patente pentru activitățile respective.

Termenul de desfășurare a activităților menționate la pozițiile 1.1. și 1.2. din anexă până la 1 iulie 2023 a fost prelungit în contextul aprobării politicii bugetar-fiscale pentru anul 2023 prin adoptarea Legii nr. 356/2022 pentru modificarea unor acte normative. În nota informativă la proiectul de lege nr. 446/2022, s-a menționat, că modificarea termenului „31 decembrie 2022” cu termenul „1 iulie 2023” a fost o măsură care vine în susținerea acestor contribuabili în contextul creșterii prețurilor la resursele energetice, pentru a-i ajuta să treacă mai ușor prin sezonul de iarnă 2022-2023.

Inițiativa legislativă de prelungire a termenului de desfășurare a activităților menționate la pozițiile 1.1. și 1.2. din anexă până la 31 decembrie 2025 urmează fi coordonată cu dispoziția constituțională prevăzută la art. 96 potrivit căreia, Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice, iar în exercitarea atribuțiilor, Guvernul se conduce de programul său de activitate, acceptat de Parlament.

În context, e de menționat că potrivit pct. 4.10.2., Capitolul IV „Economie și Antreprenariat” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 235/2021, a fost trasată drept sarcină aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 93/1998, Codul fiscal nr. 1163/1997 etc), în scopul introducerii reglementărilor și simplificării activității de întreprinzător și al constituirii unui capitol destinat întreprinderilor mici și micro cu mecanisme fiscale și raportare simplificată.

Cu titlu de referință, invocăm și Strategia de dezvoltare a comerțului interior în Republica Moldova pentru anii 2014-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 948/2013, unde în Titlul I din Strategie s-a menționat, că „o altă dimensiune importantă a activității de întreprinzător, inclusiv în sfera comerțului, care caracterizează sectorul din punct de vedere calitativ, o constituie activitatea prestată de deținătorii de patente de întreprinzător. Dacă inițial sistemul patentei de întreprinzător a fost creat ca o excepție de la antreprenorialul tradițional, în timp acesta a devenit o practică antreprenorială tenebră”, iar în Secțiunea 5 „Eliminarea constrângerilor în activitatea comercianților” din Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei, a fost trasată drept sarcină „efectuarea unui studiu în vederea substituirii activității în baza patentei de întreprinzător printr-un concept nou de activitate economică independentă, întemeiat pe introducerea impozitului unic pe volumul anual estimativ al operațiilor comerciale.”

Un alt aspect echivoc legat de susținerea dezvoltării antreprenorialului este abordat în Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030", aprobată prin Legea nr. 315/2022, unde la pct.5.10. se dispune "1) dezvoltarea unui cadru normativ favorabil mediului de afaceri, inclusiv pentru stimularea creării de întreprinderi mici și mijlocii; 2) consolidarea culturii și a capacităților antreprenoriale; 3) îmbunătățirea competitivității și a accesului la piețe de desfacere; 4) îmbunătățirea accesului antreprenorilor la finanțare; și 5) facilitarea transferului de tehnologii și inovații.

Prin prisma celor expuse, precum și ținând cont de prevederile art. 4 lit. a) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, potrivit căroră, domeniul *economie* constituie unul din domeniile de activitate ale Guvernului, opinăm pentru

examinarea prezentului proiect de lege în cadrul Guvernului, care se va pronunța asupra oportunității/inoportunității extinderii termenului de desfășurare a genurilor de activitate menționate la pozițiile 1.1. și 1.2. din anexa la Legea nr. 93/1998, până la 31 decembrie 2025.

1.2. Cu titlu de informare, reținem că în procedura legislativă a fost înregistrat proiectul de lege nr. 406 din 03.11.2022 pentru modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, prin care s-a propus prelungirea termenului de desfășurare a activităților menționate la pozițiile 1.1. și 1.2. din anexa la Legea nr. 93/1998 până la 31 decembrie 2024. În ședința plenară din 29.12.2022, proiectul de lege a fost respins.

În avizul prezentat la proiectul de lege nr. 406/2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2022, Guvernul a menționat că este inoportună propunerea de prelungire a termenului, menționând, că în rezultatul analizei situației din sectorul respectiv, documentele de politici și legislația, comunicarea cu reprezentanții deținătorilor de patente, ai autorităților publice, inclusiv ai organelor de control și ai altor părți interesate, s-au identificat un set de probleme punctuale, care fiecare în parte ori conjugat cu altele, generează probleme, riscuri și consecințe negative, printre care se enumeră: imposibilitatea monitorizării veniturilor din vânzări; drepturile și interesele consumatorilor produselor/serviciilor/lucrărilor achiziționate de la titularul de patentă sunt lipsite de protecție; lipsa dorinței deținătorilor de patente de a migra către alte forme juridice de organizare, etc.

1.3. În corespundere cu principiul analizei impactului de reglementare, consacrat la art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor legii, iar actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ.

În dezvoltarea acestui principiu, potrivit art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, proiectele actelor normative ce reglementează activitatea de întreprinzător se remit spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.

Reținem, că nota informativă la proiectul de lege nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare, document care se cere a fi prezentat obligatoriu la prezenta propunere legislativă.

În contextul reglementărilor citate, urmează a se prezenta actul de analiză a impactului de reglementare asupra inițiativei de modificare a termenului de desfășurare a genurilor de activitate menționate la pozițiile 1.1 și 1.2. din Anexă la Legea nr. 93/1998.

1.4. Conform art. 3 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 100/2017, la elaborarea, adoptarea unui act normativ se respectă principiul oportunității, coerenței, consecutivității, stabilității și predictibilității normelor juridice.

Principiul stabilității raporturilor juridice este definit ca o posibilitate recunoscută oricărui cetățean de a evalua într-un mediu juridic sigur, evitându-se schimbările, modificările permanente a normelor juridice, asigurându-se, astfel, stabilitate firească relațiilor sociale reglementate juridic.

Dat fiind faptul, că pozițiile 1.1. și 1.2. din anexa la Legea nr. 93/1998 au fost modificate prin Legea nr. 208/2006, Legea nr. 121/2008, Legea nr. 207/2010, Legea nr. 261/2018, Legea nr. 278/2016, și Legea nr. 356/2022, orice propunere legislativă de modificare frecventă a actului normativ ar duce la încălcarea principiilor legiferării, în particular a principiului stabilității normelor juridice, consacrat la art. 3 din Legea nr. 100/2017.

2. Art. 18, privitor la expunerea acestui articol într-un nou cuprins, menționăm, că în comparație cu conținutul actual al art. 18, se propune aceeași redacție, dar cu singura diferență de a exclude termenele de aplicare a normelor cuprinse la alin. (2) lit. b), alin. (4) lit. m) și lit. n).

Făcând referință la istoricul legii, relevăm că norma cuprinsă la alin. (2) lit. b) a fost introdusă în textul legii prin Legea nr. 208/2006 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, iar cea prevăzută la alin. (4) lit. m) și lit. n) al art. 18, a fost introdusă prin adoptarea Legii nr. 121/2008 pentru modificarea și completarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător. Data intrării în vigoare a prevederilor cuprinse la art. 18 alin. (2) lit. b), precum și a alin. (4) literele m) și n) a fost condiționată de data adoptării legilor invocate, care au stabilit o dată ulterioară intrării în vigoare a acestora.

Conform normelor de tehnică legislativă prevăzute la art. 64 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, modificările se încorporează, de la data intrării în vigoare a dispozițiilor de modificare, în actul de bază, identificându-se cu acesta.

De aceea, nu este clară intenția autorului propunerii legislative de a exclude termenul de aplicare a normelor cuprinse la art. 18 alin. (2) lit. b), precum și la alin. (4) literele m) și n) ale acestui articol, fiind propus, în acest sens, o nouă redacție a art. 18, care preia cuprinsul actual al acestuia, excluzând doar termenele de aplicare a normelor invocate.

III. Privitor la respectarea normelor de tehnică legislativă

1. Întru respectarea prevederilor art. 42 alin. (5) și art. 62 alin. (1) din Legea nr. 100/2017:

1) titlul proiectului de act normativ va avea următorul cuprins:

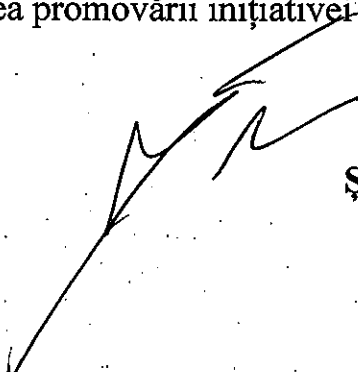
„Lege pentru modificarea Legii nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător”;

2) Articolul I va avea următorul cuprins:

„Articolul I. – Legea nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 72-73, art. 485) cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează.”

2. Ținând cont de norma prevăzută la art. 51 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, articolele supuse modificării se vor însemna cu cifre ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de punct.

În concluzie, proiectul de lege este prezentat spre examinare în dezacord cu art. 96 din Constituție, art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, documentele de viziune strategică pe termen lung, care indică direcțiile de dezvoltare a țării și a societății și care adaptează prioritățile, obiectivele, indicatorii și țintele angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova cu contextul național, ce rezultă din Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022, precum și cu principiile legiferării stabilite în Legea nr. 100/2017, pentru care motiv sugerăm reevaluarea promovării inițiativei legislative.

Ion Creangă,
Șef Direcție generală

Ex. I. Băieșu
Tel: 551